

Attraktive uddannelser med høj faglighed for studerende på professionshøjskoler og erhvervsakademier

Forslag til en kvalitets- og sammenhængsreform for de videregående uddannelser

Indledning

Regeringen forventes at præsentere sit nye udspil til en reform af de professions- og erhvervsrettede uddannelser inden for den kommende tid. En reform, der skal adressere vedholdende problemer med at tiltrække og fastholde studerende til visse professions- og erhvervsrettede uddannelser.

Akademikerne ser interessante perspektiver i et kvalitetsløft og tiltag for at gøre uddannelserne mere attraktive for flere. Det er vigtigt for både den enkelte og samfundet bredt set, herunder for at afhjælpe manglen på professionsfaglig arbejdskraft på visse områder.

Attraktive uddannelser med højt fagligt niveau kan opnås uden at omkalfatre uddannelserne. I stedet skal der tænkes i bedre sammenhænge mellem de videregående uddannelser og mere fleksible veje til at opnå sit eksamensbevis.

Akademikerne foreslår derfor, at regeringen sammen med Folketingets partier tager initiativ til en *kvalitets- og sammenhængsreform*.

En sådan reform bør tage afsæt i tre centrale ambitioner:

- 1) En kvalitet- og sammenhængsreform skal gøre uddannelserne attraktive for studerende ved at styrke kvaliteten og det faglige niveau, og ved at anvise relevante og attraktive overbygningseuddannelser.
- 2) En kvalitets- og sammenhængsreform skal sikre, at professionshøjskolerne og erhvervsakademierne får en central placering i et sammenhængende videregående uddannelsessystem, bl.a. ved at udbyde flere relevante merituddannelser for akademiske bachelorer og professionsbachelorer, og ved at sikre, at professionsbachelorer har adgang til relevante kandidatuddannelser.
- 3) En meritreform for videregående uddannelser udbudt på universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier skal sikre en klar struktur med veje til meningsfuld merit for studieskiftere.

1. Uddannelser med højt fagligt niveau

1.1. Professionsuddannelsernes længde skal fastholdes

Professionsbacheloruddannelser har en længde på 3½ år. Uddannelsernes kobling mellem teori og praktik skal bevares og kvalitetsudvikles, hvilket er uforenelig med en afkorting af uddannelserne. En afkorting vil samtidig skabe blindgyder, da det vil gøre det vanskeligt for fremtidige professionsbachelorer at opnå et tilstrækkeligt niveau til at kunne gennemføre en kandidatoverbygning.

1.2. Praktiskforløbene skal kvalitetssikres

Praktikforløbene er en væsentlig styrke ved professionsuddannelserne. Under praktikken opnår den studerende praksiserfaring inden for sit fag, men mange studerende oplever et praktikchok og frafaldet efter første praktikforløb er stort. Derfor skal kvaliteten af praktikken løftes, bl.a. ved krav om efteruddannelse af praktikvejledere og tydelige kvalitetskrav til praktikforløbene.

1.3. Taxametersatsen skal forhøjes

Professionsuddannelser er generelt underfinansierede, hvilket afspejler sig i for få undervisningstimer og for få timer til vejledning. Derfor bør et taxameterløft indgå som et centralt element i en kvalitetsreform, således at uddannelserne kan blive attraktive for dygtige studerende, der har berettigede forventninger om et højt kvalitetsniveau.

2. Styrket sammenhæng i det videregående uddannelsessystem

2.1. Udvikling af nye kandidatuddannelser i samarbejde mellem universiteter og professionshøjskoler

Professionsbachelorer skal fortsat have mulighed for at bygge oven på deres uddannelse med en relevant kandidatuddannelse på universitetet, og for nogle en ph.d.-uddannelse. Herved sikres fagprofessionernes behov for at kunne generere ny viden på videnskabeligt niveau.

Der bør udvikles nye kandidatuddannelser for professionsbachelorer i et fagligt samarbejde mellem professionshøjskoler og universiteter, idet universiteterne fortsat har ansvaret for kandidatuddannelsernes forskningsbaseret, faglige niveau og kvalitet.

2.2. Flere merituddannelser for bachelorer

Det er i dag muligt for bachelorer at tage en meritlæreruddannelse, og som noget forholdsvis nyt kan bachelorer også tage en meritpædagoguddannelse. Et sådant sporskifte giver en kombination af fagligheder, der kan være berigende for den fremtidige arbejdsplads.

Der skal udvikles flere merituddannelser særligt på uddannelsesområder med arbejdskraftmangel. En merituddannelse kan være en attraktiv mulighed for bachelorer, der ønsker et sporskifte senere i arbejdslivet, men også for nyuddannede bachelorer, der i stedet for at fortsætte på kandidatoverbygningen ønsker at bruge sin bachelorfaglighed i kombination med en professionsfaglighed.

2.3. Mulighed for deltidsstudier med deltidsbeskæftigelse

Særligt inden for uddannelsesområder med arbejdskraftmangel skal studerende kunne vælge at tage den afsluttende del af uddannelsen på deltid. På deltidsuddannelsesforløbet skal den studerende sideløbende have en relevant deltidsbeskæftigelse. En sådan uddannelsesmodel kan med fordel bruges til at bygge bro fra uddannelse til arbejdsmarked samt til at tiltrække og fastholde internationale studerende, og på den måde være med til at afhjælpe områder med arbejdskraftmangel.

Af hensyn til patientsikkerheden på sundhedsområdet er dansk sprogkrav afgørende på de sundhedsfaglige professionsuddannelser. På andre professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser kan det være relevant med engelsksprogede uddannelser af hensyn til at kunne tiltrække en større bredde af internationale studerende.

3. Bedre merit for studieskifttere

3.1. Meritreform skal sikre nationalt meritsamarbejde

Unødig forsinkelse ved omvalg repræsenterer et arbejdsudbud, der ikke i tilstrækkelig grad forløses i dag. Der bør derfor hurtigst muligt igangsættes en meritreform på tværs af de videregående uddannelser. Reformen skal nedbringe unødig forsinkelse ved at gøre det nemmere at skifte uddannelse uden nødvendigvis at skulle starte helt forfra.

Provenuberegning fra Akademikerne peger på, at arbejdsudbuddet vil kunne øges med omkring 3.500 personer og give et samlet provenu på ca. 920 mio. kr.

Til at sikre et effektivt og ensartet system på tværs af landets videregående uddannelsesinstitutioner bør der etableres et nationalt organ for meritsamarbejde. Organet skal bl.a. sikre, at merit er fagligt meningsfuldt, og så skal der identificeres nye særlige uddannelsesklynger på tværs af uddannelsesinstitutioner. Endelig skal organet have til opgave løbende at identificere klare merit- og uddannelsesveje, hvor det giver faglig mening.

For at understøtte bedre merit foreslår Akademikerne desuden seks reformtiltag i det uddannelsespolitiske udspil "Flere åbne døre", blandt andet reduktionsmål i institutionernes strategiske rammekontrakter, merit-STÅ til modtagende institution samt fast-track-merit.

AC

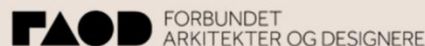
Akademikerne

Akademikerne er hovedorganisation i den akademiske fagbevægelse og repræsenterer ca. 500.000 højtuddannede i den private og offentlige sektor, heriblandt jordemødre, fysioterapeuter, ergoterapeuter, bygningskonstruktører og diplomingeniører.

Akademikerne
Nørre Voldgade 106
1358 København K
ac@ac.dk